

॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ प्रकृतिजातिं विनयं शिक्षां प्रतिपत्तिदोषनिराकरणप्रकारं चिकित्सितं व्याध्युपशमोपायं ॥ ७ ॥ कातरंभीरु वडवाअश्वा अतएवमंथिकंअश्वशास्त्रज्ञं ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥

वैशंपायनउवाच अथापरोदृश्यतपांडवःप्रभुर्विराटराजंतरसासमेयिवान् ॥ तमापतंतंदृशेपृथग्जनोविमुक्तमभ्रादिवसूर्यमंडलं ॥ १ ॥ सवैहयानैक्षत
तांस्ततस्ततःसमीक्षमाणंसददर्शमत्स्यराट् ॥ ततोब्रवीत्ताननुगान्नरेश्वरःकुतोयमायातिनरोऽमरोपमः ॥ २ ॥ अयंहयानीक्षतिमामकान्दृढंध्रुवंहयज्ञोभविता
विचक्षणः ॥ प्रवेश्यतामेषसमीपमाशुमेविभातिवीरोहियथाऽमरस्तथा ॥ ३ ॥ अभ्येत्यराजानममित्रहाऽब्रवीज्जयोस्तुतेपार्थिवभद्रमस्तुवः ॥ हयेषुयुक्तो नृप
संमतःसदातवाश्वसूतोनिपुणोभवाम्यहं ॥ ४ ॥ विराटउवाच ददामियानानिधनंनिवेशनंममाश्वसूतोभवितुंत्वमर्हसि ॥ कुतोसिकस्यासिकथंत्वमागतःप्र
ब्रूहिशिल्पंतवविद्यतेचयत् ॥ ५ ॥ नकुलउवाच पंचानांपांडुपुत्राणांज्येष्ठोभ्रातायुधिष्ठिरः ॥ तेनाहमश्वेषुपुरानियुक्तःशत्रुकर्शन ॥ ६ ॥ अश्वानांप्रकृतिवेद्यि
विनयंचापिसर्वशः ॥ दुष्टानांप्रतिपत्तिचक्रत्स्रंचैवचिकित्सितं ॥ ७ ॥ नकातरंस्यान्ममजातुवाहनंनमेस्तिदुष्टावडवाकुतोहयाः ॥ जनस्तुमामाहसचापिपांड
वोयुधिष्ठिरोग्रंथिकमेवनामतः ॥ ८ ॥ विराटउवाच यदस्ति किंचिन्ममवाजिवाहनंतदस्तुसर्वंत्वदधीनमद्यवै ॥ येचापिकेचिन्ममवाजियोजकास्त्वदाश्रयाः
सारथयश्चसंतुमे ॥ ९ ॥ इदंतवेष्ट्यदिवैसुरोपमब्रवीहियत्तेप्रसमीक्षितंवसु ॥ नतेनुरूपंहयकर्मविद्यतेप्रभासिराजेवहिसंमतोमम ॥ १० ॥ युधिष्ठिरस्येवहिद
शनेनमेसमंतवेदंप्रियमत्रदर्शनं ॥ कथंतुभृत्यैःसविनारुतोवनेवसत्यनिंदोरमतेचपांडवः ॥ ११ ॥ वैशंपायनउवाच तथासगंधर्ववरोपमोयुवाविराटराज्ञा
मुदितेनपूजितः ॥ नचैनमन्येपिविदुःकथंचनप्रियाभिरामंविचरंतमंतरा ॥ १२ ॥ एवंहिमत्स्येन्यवसंतपांडवायथाप्रतिज्ञाभिरमोघदर्शनाः ॥ अज्ञातचर्याव्यचर
न्समाहिताःसमुद्रनेमीपतयोतिदुःखिताः ॥ १३ ॥ इतिश्रीम० विराटप० पा० नकुलप्रवेशोद्वादशोऽध्यायः ॥ १२ ॥ समाप्तंचेदंप्रवेशपर्व ॥ १३ ॥ अथसमय
पालनपर्व ॥ जनमेजयउवाच एवंचैवमत्स्यनगरेप्रच्छन्नाःकुरुनंदनाः ॥ अत ऊर्ध्वमहावीर्याःकिमकुर्वतवैद्विज ॥ १ ॥ वैशंपायनउवाच एवंचैवमत्स्यनगरेप्र
च्छन्नाःकुरुनंदनाः ॥ आराधयंतोराजानंयदकुर्वततच्छृणु ॥ २ ॥ तृणविंदुप्रसादाच्चधर्मस्यचमहात्मनः ॥ अज्ञातवासमेवंतुविराटनगरेऽवसन् ॥ ३ ॥

॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ इतिश्रीविराटपर्वणिनैलकंठीयेभारतभावदीपेनकुलप्रवेशोनामद्वादशोऽध्यायः ॥ १२ ॥ ॥ १३ ॥ ॥ १३ ॥ १॥ २ ॥ ३ ॥